

Rekenkamer

de Waddeneilanden

Gemeente Ameland

gemeente SCHIERMONNIKOOG

gemeente Terschelling

Gemeente Texel

gemeente Vlieland

Mobiliteit en de rol van de raad

Quick scan onderzoek

Waarom een onderzoek?

Waarom?

- Belangrijk thema op alle eilanden
- Actueel thema (zeker op Ameland)
- Onderwerp opgehaald op Waddentweedaagse en besproken in begeleidingscommissie
- Aansluiting op onderzoeken rond Regiodeal/Routekaart bereikbaarheid

Doel

- Focus op rol raad: informatievoorziening, sturing, integraliteit
- Vergelijking eilanden (leren van elkaar)
- Niet: evaluatie van beleid
- Hoofdvraag
 - **In hoeverre en bij welke (deel)onderwerpen zijn de gemeenteraden betrokken bij mobiliteitsbeleid en welke sturingsmogelijkheden hebben de raden hierbij?**

Aanpak en verantwoording

Aanpak

- Quick scan van (beleids)documenten
- Interviews ambtelijk betrokken
- Inventarisatie raadsbehandeling (wanneer, wat)
- Gespreksronde raadsleden

Reikwijdte

1. Mobiliteit op eilanden
2. Bereikbaarheid van eilanden
 - Nieuwe concessies Friese eilanden

Rapportage

1. Opstellen bevindingenrapport
2. Ambtelijk wederhoor (feitencheck)
3. Conclusies en aanbevelingen
4. Bestuurlijk wederhoor
5. Eindrapport

Beleid: is er een (toetsbaar) beleidskader?

Ameland	Schiermonnikoog	Terschelling	Texel	Vlieland
Vervoersvisie Ameland	Geen specifiek beleidsdocument (autoluw)	Geen specifiek beleidsdocument	Mobiliteitsvisie en Actieplan	Geen specifiek beleidsdocument (autoluw)
oktober 2023 (daarvoor: GVVP 2009-2015)	-	verouderd: TS25 en Toekomstvisie Toerisme (2007)	verouderd (2015) nu: nieuwe mobiliteitsvisie	nieuwe mobiliteitsvisie in ontwikkeling
Uitwerking in programmalijnen	Wel: integraal veiligheidsplan en 'Laadvisie'	Wel: parkeren Oud West, Skylgerhaven, coalitieakkoord	Wel: coalitieakkoord en regionale mobiliteitsvisie	Wel: Meerjaren programma duurzaamheid

Als beleidskader ontbreekt, is toetsing van beleid ad hoc

Opzet en doelen

- Formulering doelen vaak algemeen en daardoor niet (goed) toetsbaar

- Voorbeelden

- 'doelen, ambities, wensen en uitgangspunten'
 - 'bevorderen autoluw'
 - 'uitwerking doel in onderzoek'

Vlieland

- Is autoluw eiland
- Is gestart met ontwikkeling beleid door opstellen startnotitie
 - aanleiding toegenomen verkeersdruk
- Meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling (2023-2027):
 - Vijf doelen (niet SMART) o.a.
 - Verminderen van particuliere kilometers met 20%
 - Emmissievrij vervoersbeleid gereed in 2025-2026

Gezamenlijk beleid

- Convenant Zero emissie Mobiliteit Waddeneilanden (2019)
 - Ambitie: emissievrij vervoer in 2025
 - GR Waddeneilanden
- Regiodeal De Waddeneilanden
 - Programma 'Optimaal Bereikbaar & Verbonden'
 - Onderzoek, o.a.:
 - Agenda autoluw
 - Autonoom goederenvervoer (bagagevervoer)
 - Meetnet leefbaarheid
 - Transport en logistiek
 - Fiets

Thema's Convenant en Regiodeal raken
aan mobiliteitsbeleid en bereikbaarheid
... en vormen dus onderdeel van integraal beleid

Integraliteit

- Op alle eilanden:
 - Relatie mobiliteit(sbeleid) met duurzaamheid en toerisme
 - Niet met wonen
- Samenhang wordt in beleidsdocumenten genoemd, maar weinig concreet
- Vlieland:
 - **Meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling 2023-2027**
 - Toeristisch beleid
 - Omgevingsvisie
 - Watertaxi (Doeksen) tussen Vlieland en Terschelling voor scholieren: scholen + ondernemersverenigingen

Bereikbaarheid

- Vaarverbinding is levensader
- Friese eilanden: zeer beperkte zeggenschap
- Relatie tussen vervoer(capaciteit) en economie is onderbelicht
- Vlieland
 - In bestaande beleidsdocumenten staan geen uitgangspunten voor de concessieverlening
 - Raad is actief t.a.v. nieuwe concessie
 - In het te ontwikkelen mobiliteitsbeleid is opgenomen:
 - mogelijk samen met Terschelling onderzoek naar parkeerplaatsen in Harlingen

Sturing

Algemeen

- Beperkte beleidskaders
 - Op meeste eilanden nu update
- Globale doelformulering
- Weinig meetbare doelen (niet SMART)
- Beperkte afspraken over monitoring en evaluatie

Vlieland:

- Eerder geen duidelijke afspraken over evaluatie en monitoring
... maar in de startnotitie is evaluatie- en monitoringscyclus geïntroduceerd

Conclusies

- Mobiliteit speelt op alle eilanden sterk
 - Toeristische druk
 - Bereikbaarheid (zeker op Ameland)
- Niet altijd meetbare (SMART) doelen
- Vlieland is gestart met startnotitie
 - Raad heeft daarin een rol
 - Besluitvormingsmomenten staan in startnotitie.
- Rol raden vaak gericht op concrete (infra)projecten
 - Voldoende aandacht aan (strategisch) doelniveau is belangrijk
- Afspraken over monitoring en evaluatie
 - Meetnet en startnotitie
- Invloed op proces nieuwe concessies is belangrijk
- Huidige governance bereikbaarheid Friese eilanden beperkt invloed sterk

Aanbevelingen

Mobiliteit op eilanden

- I. Maak doelen en ambities expliciet en meetbaar
- II. Realistische doelen en indicatoren
- III. Evaluatiemomenten en monitoringafspraken
- IV. Systematische informatievoorziening

Bereikbaarheid

- V. Pro-actieve lobby verbetering governance bereikbaarheid Friese eilanden
- VI. Pro-actieve lobby rond nieuwe concessies